

PÕHJAVEEKOMISJONI ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn 20. oktoober 2020, nr 185

Algus kell 14.00, lõpp kell 17.00

Juhatas: Kersti Türk

Protokollis: Andres Marandi

Võtsid osa PVK liikmed: Andres Marandi, Marge Uppin, Siim Väikmann, Ingrid Vinn, Kersti Türk, Madis Metsur, Argo Jõelet

Kutsutud: Hardi Aosaar ja Marko Häelm (OÜ Inseneribüroo STEIGER), Irina Grigorjeva (Maves OÜ)

Päevakord:

1. Haapsalu põhjaveevarude ümberhindamine

2. Rakvere põhjaveevarude ümberhindamine

3. Paldiski 500 MW PHAJ hüdroteoloogiline uuring

1. Haapsalu põhjaveevarude ümberhindamine

Maves OÜ andis ülevaate Haapsalu põhjaveevarude ümberhindamiseks tehtud töödest ning põhimõtetest.

Uuringu tellis Haapsalu Veevärk AS. Uuringuaruanne oli põhjaveekomisjoni liikmetele varem tutvumiseks saadetud. Kokkuvõtvalt võib öelda, et veevõtt Ordoviitsiumi-Kambriumi (O-Cm) ja Kambriumi-Vendi (Cm-V) veekihtidest on Haapsalus vähenenud põhjavee loodusliku ressursi mahu piiresse. See võimaldab piirkonna põhjaveevarusid kasutada edaspidi jätkusuutlikult piiramatu aja jooksul. Põhjavee kvaliteet on olnud kasutusaja jooksul stabiilne.

Ordoviitsiumi-Kambriumi ja Kambriumi-Vendi veekihtide põhjaveevaru on vähendatud reaalsest veevajadusest lähtudes. Hetkel kehtivate varude maht oli 11 750 m³ ööpäevas, millest 2018. aastal oli kasutamata 10 200 m³ ööpäevas. Seetõttu võiks Haapsalu piirkonna O-Cm ja Cm-V põhjaveevaru vähendada kuni 3900 m³-le ööpäevas, vastavalt siis O-Cm 900 ja Cm-V 3000 m³ ööpäevas. Põhjaveevarud võib kinnitada kuni 2050. aastani. Haapsalu ümbruses kehtestatakse üks põhjaveevaru piirkond.

Arutelu:

Arutelu toimus puurkaevude korrasolekut, sanitaarkaitseala olemasolu ning üleujutusrisiki puudutavate teemade üle. Üleujutusrisiki on võimalik hinnata kasutades Maa-ameti üleujutusala kaarti. Üleujutusala riskiga aladel olevate puurkaevude päised peaksid olema hermeetiliselt suletud. Kasutuses mitte olevad halvas seisundis puurkaevud on vaja likvideerida, aruandes on vastavad puurkaevud eraldi välja toodud. Kohaliku omavalitsuse üksus peab selliste mahajäetud puurkaevude üle järelevalvet tõhusamalt tegema. Sanitaarkaitsealade vähendamist alla 30 meetri tuleks vältida.

Otsus:

1. Maves OÜ lisab aruandesse üleujutusala kaardi.
2. Põhjaveekomisjon otsustas aruande kooskõlastada ja teha keskkonnaministrile ettepanek Haapsalu piirkonna põhjaveevarude kinnitamiseks järgmises mahus:

Põhjavee- maardla piirkond	Veekihi geoloogiline indeks	Veehaarde katastri nr	Põhjavee- varu m ³ /ööpäevas	Varu kategooria ja otstarve	Kasutusaeg
Haapsalu	O-Ca	4188; 4191; 4198; 4207; 4213	900	T joogivesi	31.12.2050
Haapsalu	Ca-V	2967; 3344; 4210; 4211; 4212	3000	T joogivesi	31.12.2050
Kokku			3900		31.12.2050

3. KeM Veeosakond saadab kohalikele omavalitsusele märgukirja seoses halvas seisus olevate puurkaevude korrastamise või likvideerimisega.

2. Rakvere põhjaveevarude ümberhindamine

Maves OÜ andis ülevaate Rakvere piirkonna põhjaveevarude ümberhindamiseks tehtud töödest ning põhimõtetest. Uuringu tellis AS Rakvere Vesi. Uuringuaruanne oli põhjaveekomisjoni liikmetele varem tutvumiseks saadetud. Rakvere ja selle ümbruse omavalitsuste piirid on võrreldes viimase põhjaveevarude hindamisega muutunud. Vaja oli hinnata viie ala põhjaveevarusid: Rakvere ümbrus, Rakvere linn, Arkna, Piira ja

Rakvere lihakombinaat. Tööde käigus suudeti inspekteerida vaid Rakvere linna ja Rakvere lihakombinaadi veehaarete puurkaevusid, sest muudele ei pääsetud ligi. Ka Rakvere piirkonna veehaaretest osad on seoses veevõtu vähenemisega maha jäetud ning väga halvas seisus. Selgusetu on kes peaks nende ees vastutama.

Arutelu:

Arutelu tekkis seoses Vinni asula, Vinni valla ja Rakvere linna veevarudega, mida on jagatud Vinni valla kaugematesse piirkondadesse. Seetõttu tekkis arvutuslik probleem Vinni alevikku rajatava uue puurkaevu veevõtu mõjuga. Keskkonnaamet täpsustas varude arvestamise hetkeolukorra 26.10.2020. Vinni alevikus kuni 400 m³/d põhjaveevõtt O-Cm põhjaveekihist ei tohiks veetaseme alanemisega seonduvalt probleeme tekitada. Põhjaveevarude uuringute tegemisel on probleemiks, et vee erikasutajad ei täida veeloas etteantud tingimusi ja ei mõõda põhjaveetasemeid.

Otsus:

1. Põhjaveekomisjon otsustas aruande kooskõlastada ja teha keskkonnaministrile ettepanek Rakvere piirkonna põhjaveevarude kinnitamiseks järgmises mahus:

Põhjaveemaardla piirkond	Veekihi geoloogiline indeks	Veehaarde katastri nr	Põhjaveevaru m ³ /ööpäevas	Varu kategooria ja otstarve	Kasutusaeg
Arkna veehaare	O (Lasnamäe-Kunda)	5745, 5749, 19493	1400	T joogivesi	31.12.2050
Rakvere lihakombinaadi veehaare	O (Keila-Kukuruse)	5746, 5747	1000	T tootmisvesi	31.12.2050
Rakvere linn	O-Ca	2744, 10701, 2672, 9114, 2743	800	T joogivesi	31.12.2050
Rakvere lihakombinaadi veehaare	O-Ca	10707, 10708	500	T joogivesi	31.12.2050
Arkna veehaare	O-Ca	10706, 10705	500	T joogivesi	31.12.2050
Rakvere ümbrus	O-Ca	2873, 18304, 3127, 3128, 3129, 17879, 3090, 20711, 2903, 2904, 2899, kavandatav puurkaev Vinni alevik Päikese tn 5 (90101:001:0682)	1760	T joogivesi	31.12.2050
Rakvere ümbrus	V ₂ vr	10702	300	T joogivesi	31.12.2050
Piira veehaare	V ₂ vr	10703	700	T joogivesi	31.12.2050
Piira veehaare	Ca-V	2742, 10703, 14159, 14160, 14162	4500	T joogivesi	31.12.2050
Arkna veehaare	Ca-V	10715, 10710, 10711, 10712, 10713, 10714	2000	T joogivesi	31.12.2050
Rakvere ümbrus	Ca-V	3110, 2898	500	T joogivesi	31.12.2050
Kokku			13 960		31.12.2050

3. Paldiski 500 MW PHAJ hüdrogeoloogiline uuring

OÜ Inseneribüroo STEIGER andis ülevaate tehtud hüdrogeoloogilistest töödest ning põhjavee modelleerimisest. Uuringu käigus tutvuti varasema andmestiku ja kirjandusega ning töötati läbi Paldiskis olevate puurkaevude andmed. Puuriti 3 puurauku: PAL-WELL-1, PAL-WELL-2 ja PAL-1, teostati pumpamistestid ja puuraukude geofüüsikalised mõõtmised ning võeti veeproovid piirkonna tarbe- ja tootmisvee puurkaevudest. Arvestati, et pumphüdroakumulatsioonijaama ehitamisel rajatakse paralleelselt maksimaalselt 6 šahti. Leiti, et põhjavee

sissevool šahtidesse on väiksem kui modelleeritud 500 m³/ööpäevas šahti kohta ja maksimaalne šahti kaevandamise aeg jääb alla kahe aasta. Töötati läbi kaks erinevat stsenaariumi šahtidesse juurdevoolava põhjavee kohta. Kokkuvõtvalt maksimaalne veeärastus Kambriumi-Vendi veekihist (3000 m³/ööpäevas) koos Paldiski linna veevõtuga ei ületa määratud tarbevaru (4000 m³/ööpäevas).

Arutelu:

Arutelu toimus peamiselt hüdrogeoloogilise mudeli koostamise põhimõtete ning stsenaariumite väljatöötamise üle. Põhjaveekomisjoni liikmed jõudsid järeldusele, et tehtud arvutused alahindasid tugevalt arvutuslikke vooluhulki tööshahtidesse ehitusööde ajal. Arutelu tulemusena jõuti järeldusele, et mudelit peab suurendama ning tuleb muuta rajatingimusi. Samuti tuleb kriitiliselt üle vaadata modelleeritavad stsenaariumid.

Otsus:

OÜ Inseneribüroo STEIGER parandab hüdrogeoloogilist mudelit ning tuleb seda uuesti põhjaveekomisjonile tutvustama.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Türk
Juhataja

Andres Marandi
Protokollija